

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 77. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminica. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditura
toiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 30 Sept. (12 Oct.) 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Septembre cal. vechiu abonamentulu
Dloru abonati pe semestrulu III. alu anului curinte, Iul. Sept.
prin acést'a se deschide abonamentu nou la „Telegrafulu Ro-
manu“ pe semestrulu alu patrulea alu anului curinte Oct. Nov.
si Dec.

Conditiiunile remănu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/4 anu, pentru Sabiu 1 f.,
75 xr. pentru Trannia si Austri'a preste totu 2 f.,—
pentru principate 3 f.,—

P. t. DD. cari dorescu a ave acestu diariu suntu ro-
gati a-si tramite listele de prenumeratiune insemnandu
cu acuratetia si postele — adresandu-le la

Editor'a „Tel. Romanu.“

La cestiunea metropoliei năstre.

„Pesti Napló“ ne spune, ca amesuratu unei ordinatiuni
de curte emise in urm'a decisiunei preinalte a Majestatei Sele
din 4 Octobre c. n.— Archiepiscopulu si Mitropolitulu gr.
or. Romănu, de aci incolo in tote casurile obvenitore este de
a se intitula: „Archiepiscopulu si Mitropolitulu Romăniloru
greco-orientali din Ungari'a si Transsilvani'a.“

Protocolulu

siedintiei Comitetului Asociatiunei tranne romăne tinute in 3
Octobre c. n. a. c. sub presidiulu Ilustritatei Sele D. Consiliaru
Petru Manu, fiindu de fatia Domnii membrii ai Comitetului:
II. Sea D. Consiliariu Pavelu de Dunc'a, P. On. D. Protosinghelu
Nic. Popea, D. Cass. Grabr. Vajd'a D. Dr. Ioanne Nemesiu,
DD. prof. Zach. Boiu, Nicolau Cristea, si I. Popescu, Secret.
II, I. V. Rusu si D. Cassieru alu Asociatiunei Const.
Stezaru.

§ 58. D. Presiedinte presentéza conspectulu despre sta-
rea cassei Assoc. pre tempulu acestei siedintie; din carele
sa vede, ca Assoc.— dupa subtragerea erogatelu — are
in proprietatea s'a pre acestu tempu summa de 23,175 f. 97 xr.
Se ia spre sciintia.

§ 59. Dupa aceea Comitetulu Assoc. amesuratu insar-
cinărei sale priimite dela adunarea gen. a Assoc. tinuta in 28,
29 Augustu a. c. la Abrudu si tina de cea d'antăiu a s'a de-
torintia a se ocupă cu punerea in lucrare a concluselu susu
numitei adunări gen.

Deci dar mai nainte de tote Secret. I. V. Rusu, citeste
din positiune in positiune bugetulu preliminaru pre an. cu-
rente alu Assoc. 1865/6 din partea adunării gen. tinuta la
Abrudu in siedintia s'a II. dia 29 Augustu n. a. c. p. XXII.

In urmarea acestei'a, Comitetulu Assoc., amesuratu in-
sarcinării sale cum si pre bas'a §. 32 lit. c) din statutele Assoc.,
decide a asemnă la cas'a Assoc. solvirea urmatoreloru summe
prelimate de adunarea gen. dela Abrudu sub p. XXII. pos.
1—4 incl. si anume:

a) 200 f. v. a. onorarintu anuale alu Secretariulu II.,
ce lu va priimi in rate trei-lunarie antecipative.

b) 150 f. v. a. spesele pentru trebuintiele Cancelariei
Assoc., cum si pentru plat'a servitorintu, care se voru sol-
vi iarasi in rate trei-lunarie, antecipative.

c) 100 f. v. a. pentru unu scriitoriu stabiliu in cancela-
ri'a Assoc. in priimirea Secr. II amesuratu conclusulu ad.
gen. dela Hatiegu din 1864 p. 17, earasi in rate trei-luna-
rie antecipative.

d) 60 f. v. a. pentru inavutirea museulu din Blasiu, pre-
liminati pre an. trecutu, in sa nescosi.

§ 60. Ajungendu la pos. 6 din bugetulu preliminaru pre
an. cur. 186 5/6. care positiune suna despre unu stipendiu de
300 fl. v. a. destinatu din partea adunării gen. dela Abrudu
pentru unu tineru, ce se va consacra studiulu tehnice: a-
supra acestei positiuni se escara mai indelungate debateri
seriose intre membri Comitetulu cu care ocaziune se esprima
din partea unoru membri si parerea de reu, ca nu s'a
providintu totdeodata si stipendiele, ce le avura in anii trecuti
ascultatorii de facultatea filosofica la Vienn'a, căci aceli'a ne-
depunendu inca tote esamenele rigoroze, din caus'a lipsei de
mijloce, se afla in strimtorare demna de tota considerarea.
Fatia cu tote aceste, Comitetulu Assoc. ca insarcinatu singuru
numai cu punerea in lucrare a Concluselu adunării gen.,
se afla motivatu, cu privire la stipendiu de 300 f. v. a. de-
stinatu din partea adunării generale dela Abrudu, pentru
unu tineru auditoriu la institutulu poli-technicu, a decide:
ca pentru acelu stipendiu sa se publice Concursu cu terminulu
pana in 1 Novembre a. c. c. n.

§ 61. Se luara apoi inainte positiunile 7 si 8 p. XXII.
din bugetulu preliminaru pre an. curente din partea ad. gen.
dela Abrudu, care positiuni suna despre 800 f., din partea
adunării gen., in favorea unui stipendiu pentru scola reala,
ear 500 f. se lasara in chipsuirea si vointia Comitetulu Assoc.
spre a crea din acea suma, stipendii pentru Juristi si gimnasisti.

Asupra acestoru positiuni, si resp. asupra positiu-
nei privitoare la sum'a de 300 f. v. a., menita pentru scola
reala, se escara earasi debateri mai indelungate, cu care oca-
ziune se ivira diferite opiniuni, atatu in privintia loculu, ca
unde sa studieze unu atare stipendiatu alu Assoc. in patria in
afara de patria? fiinduca acést'a nu se esprima in prot. ad.
gen. dela Abrudu, cum si in privintia unoru espusetiuni cam
ambigue din testulu prot. ad. gen. anume: sub p. 7 si 8 intr'
unu locu se dice: „in favorea scolei reali“, intr'altu locu in sa
se votara pentru unu technicu 300 f. v. a. (totu la punct. 7, 8.)

Deci Comitetulu Assoc. dorindu a castiga tempu pentru
chiarificarea acestoru espresiuni cam ambigue, afla de bine
a decide:

ca publicarea Concursulu asupra stipendiulu, menitu in
favorea scolei reale; deocamdata sa se amane pana la alta
siedintia a Comitetulu, mai numeroasa, pre candu pre calea
diurnalistica se voru provoca, ca la acea siedintia, sa ia parte
si membrii Comitetulu, cari nu se afla cu locuintia in Sabiu.

Ear in privintia summei de 500 f. lasata din partea ad.
gen. in dispunerea Comitetulu Assoc. spre a crea dintr'ens'a
stipendia pentru juristi si gimnasisti, se decise a se crea 4
stipendii de cate 100 f. v. a. pentru juristi si 2 stipendii de
cate 50 f. pentru gimnasisti, pentru care sa se si publice
Concursu cu terminulu pana in 1 Novembre a. c. c. n.

§ 62. Se citeste Conclussulu adunării gen. dela Abrudu p.
XXIII. privitoriu la aceea, ca Comitetulu la fia-care adunare
gen. sa puna pre mes'a adunării unu proiectu de bugetu pen-
tru anulu urmatoru.

Acestu Conclussu se ia spre sciintia si intocm'a urmare
din partea Comitetulu.

§ 63. Se comunica mai incolo conclusele adunării gen.
dela Abrudu p. XXIV.; relative la petitiunile si concursele
incurse la Comitetulu Assoc. si recomandate din partea ace-
stei'a considerării si decisiunei adunării gen. si anume:

a) Conclussulu adunării privitoare la Concurselu tineri-
loru Georgiu Muresianu si I. Prodanu pentru stipendiu
stenograficu de 50 f.

b) Conclussulu ad. gen. cu privire la petitiunile invet. po-
pulari: Simeonu Moldovanu, Andreiu Morariu si Cosm'a
Anc'a, cari cerura remuneratiune pentru progressulu loru si
a eleviloru sei, facutu in cultura pomiloru.

c) Conclussu ad. gen. pentru petitiunea compactorulu
Ioann Cristea in privintia asemnării unui ajutoriu din partea
Asociatiunei, spre a se prevedé cu unellele necesarie.

d) Concluziunea ad. gen. in privinta petitiunii studintelui gimnasialu Filimonu Iia pentru asemanarea unui stipendiu.

La aceste petitiuni se decide a se rezolvi in sensulu concluziunilor resp. a adunarei gen. si anume: la petitiunile tinerilor de sub a), b) si c) sa se rezolveze negative, din cause, ca bugetulu pre an. curente, este forte marginitu; iar petitiunea tin. studinte de sub d) se va lua in considerare potentiva, din partea Comitetului la impartirea stipendiilor pentru gimnasisti.

§ 64. Se citește Concluziunea ad. gen. dela Abrudu, p. XXVII. in privinta motiunii facute la numita adunare in urmare provocarei Assoc. literarie din Aradu privitoare la unificarea ortografiei române cu litere. Comitetulu decide:

ca resp. Concluziunea ad. gen. dela Abrudu, estragandu-se din protocolulu ad. gen., sa se impartiasca in totu cuprinsulu seu cu directoratul Assoc. literarie aradane.

§ 65. Se citește mai incolo p. XXVIII. concluziunea ad. gen. in privinta cestiunii despre compunerea unui dictionariu etimologicu si a altui dictionariu in limbile patriei.

Fiindca, in urma provocarei din partea Comitetului sub dno 4 Iuliu a. c. DD. Sav'a Barcianu Popoviciu si Vis. Romanu prelunga o hartia de dno 21 Augustu a. c. si tramesera la ad. gen. din Abrudu, nescari probe tiparite din dictionariulu de 2 limbi, ce au de cugetu a lu da la lumina: asiã Comitetulu Assoc. decide a li se raspunde susu numitiloru DD. in sensulu resp. Concluziunea ad. gen. dela Abrudu p. XXVIII.

§ 66. Secr. referãza, ca ad. gen. a decisu, ca intre actele Assoc. sa se tiparãca ca suplementu si numele membriloru Assoc. pre toti ani, incependu dela urdirea Assoc. pâna la an. 186³/₅ inclusivu.

Comitetulu Assoc. ia spre imbucuratoriã sciintia acestu concluziune, si totodata decide, ca pre viitoria siedintia a Comitetului, sa se pregatãca din partea Cancelariei, unu proiectu de formulariu alfabeticu, dupa care se urmeze modalitateã tiparirii membriloru in interessulu procurãrei unei evidentie pre câtu se pôte de chiara, atâtu despre membri, cari au platitu regulatu in totu anulu tãcãsele prescrise prin § 6 din statute, câtu si despre membri aflatori pre unii ani in resantia, chiaru si in urma provocatiunilor emise ad personam.

§ 67. Se referãza p. XX despre alegerea noului Archivariu alu Assoc. cum si despre alegerea noului Controloru alu Assoc. in persoanele DD. professori Nic. Cristea ca Archivariu si bibliotecariu si Ioanne Popescu ca Controloru alu Assoc. (fostu pâna atunci substitutu Controloru.)

Comitetulu priimesce intre aclamatiuni de „Sa traiãca!“ alegerea noului oficiali ai Assoc., si totdeodata decide, ca fostulu Archivariu si bibliotecariu Vis. Romanu, carele si dede dimisiunea la ad. gen. tinuta, sa se provõce, ca in presentia unei Comisiuni statatõre din DD. Dr. I. Nemesiu si Zach. Boiu, sa transpuna bibliotecã Assoc. Archivulu si alte efecte ale Assoc., in primirea noualesulu Bibliotecariu pre langa unu inventariu, ce sa se prezenteze la viitorã siedintia a Comitetului.

§ 68. Secr. referãza, ca D. oficialu de monetaria Victoru Piposiu, cu ocaziunea adunãrei gen. dela Abrudu, a trãmisu in favõrea museulu Associat. 10 bucati bani vechi de argintu.

Se priimescu cu multumita si se predau noului bibliotecariu si Archivariu spre a se pastra la locul seu.

§ 69. Secr. referãza, ca D. G. Visi'a din Zlatna, se rõga, ca actele privitoare la detoriã lui de 300 f. dela Vasilie Curesiu, oferite in favõrea Assoc. sa se ia de nou in consideratiune si pertractare, fiindca se afla in pozitiune a mai produce si niscari documente nõue, privitoare la acãsta cauza.

Concluziune. Actele privitoare la acãsta cauza se predau Dluu membru alu Comitatulu si Advocatu Dr I. Nemesiu, ca pâna la viitorã siedintia a Comitetulu cercetandu-le si esaminandu-le, se referãza in merito despre acãsta cauza.

§ 70. Se referãza, cumca D. negotiatoriu si agente comerciale in Vienn'a B. G. Popoviciu, a trãmisu in favõrea Assoc. o ladutia cu carti primite dela imperatãca academia de sciintie din Vienn'a, — pentru care s'a platitu porto postale cu totul 3 f. 53 xr. v. a.

Se ia spre sciintia si cartile se strapunu in primirea bibliotecarulu Asociatiunii.

Cu aceste siedintiã Comitetulu Assoc. se incheia. Datulu ca mai susu.

P. M a n u m. P. I. V. R u s u m. p.
Presied. Secret. II.

S a b i i u 27 Sept. Astadi inainte de amedi s'au deschisu siedintiã cea d'antãia a universitatii nationale sasesci.

Siedintiã o an deschisu comitele nationalu prin o cuventare in carea arata mai intãiu, ca situatiunea desemnata mai de

apõpe in hartia sea conchiamatõre din 20 Sept. a. c. Pau indemnata a aduna pre reprezentantii scaunelor. Langa acele exprimate in mentiunãta hartia mai adãnge apoi, ca aventulu constitutionalu pentru intregulu imperiu emanatu din pr. n. actede statu din 20 Octobre 1860 si 26 Febr. 1861 s'a turburatu prin opusetiunea Ungariei; ca impregiurarea acãst'a, in urma carei o parte asiã insemnata cum este Ungariã, nu au potutu fi induplecata a participa la senatulu imperialu, au facutu totu mai simtibila lipsã a impacãrei cu regatulu acãst'a, despre care lipsã au mentiunatu si unele voci elocuinte si patriotice cu ocaziunea desbaterei adresei in sesiunea cea mai prospeta a senatulu imp.; ca regimulu nu au potutu sa nu deã ascultare acestoru dorintie exprimate in favõrea unei impecãri, dar ca se credea, ca actiunea necessitata de asta impregiurare se va estinde numai asupã partiloru renitente Ungariã si Croatiã nu si asupã Tranniei, carea au priimitu legile fundamentale de statu si au trãmisu deputati la senatulu imperialu. Rescriptulu dela 1 Sept. arata acum, desfiintandu dietã convocata prin rescript. din 21 Aprile 1863 pe 1-a Iuliu a aceluasi anu si convocandu alta pe 19 Novembre a. c. numai pentru revissiuinea art. I. de lege dela 1848 despre uniunea Tranniei cu Ungariã cu respectu la interesele comune ale acestoru tieri, ca si Tranniã e engagiata in actiune de-si numai indirectu.

Nu e nici o indoieã ca prin acãsta actiune suntu atinse si interesele cele mai mari ale natiunii sasesci si asiã se pune organulu constitutionalu intrebarea, ca ce pozitiune are sa ocupe natiunea sasãca in momentele de fatia. Dreptulu acãst'a lu are universitatea basata pe constitutiunea tierii, care dreptu, prin articulu privitoru la principiulu egalei indreptãri a nationalitatiloru si confessiuniloru recunoscute dupa dreptulu de statu, s'a garantatu de nou prin inarticularea natiunii romane si a confessiuniloru ei prin sanctiunarea art. I. alu dietei tranne din 26 Octobre 1863.

De dreptulu acãst'a s'a folositu universitatea si mai de inainte si trecendu preste alte date amintesce de reprezentatiunea nationala dela 1862 incuviintiate de Maiest. Sea.

Espune mai departe meritulu universitatii din an 1848 la directiunea natiunii intregi in urma carei manifestulu din 21 Decembre 1848 exprima urmatõrele cuvinte maiestatiche:

„Tronulu si statulu pentru care vati luptatu ve vore fi cu recunoscintiã meritata sciindu apretiuã garantiile, cari vi le-au garantatu strabuni nostri pentru virtutea, perseverantia si credintiã cea multu laudata de aceia, dar cu deosebire pentru simtiulu vostru de ordine si legalitate si intrebuintiarea cea prudenta a libertãtii carea s'au indigenatu intre voi spre splendõrea corõnei si esistintiã statulu.“

Se provõca mai incolo la manifestulu din 20 Sept. ca la unu nou atestãtu alu buneivointie a monarchulu provocatoriu la conlucrarea tuturoru spre o impacare definitiva si apoi incheia exprimandu dorintiã de o succedere a deslegãrei problemei, ce are universitatea de a deslegã, ca sa se mai pôta adãnge o foia nõua onorifica in istoriã poporulu sasescu.

„Ddieu sa tina, Ddieu sa binecuvinte pe Maiestateã Sea c. r. apostolica, prea gratiosulu nostru Imperatu si Domnu Franciscu Iosifu Antãiu! Sa traiãca!

Acãsta din urma fu repetita de trei ori cu entusiasm de totã casã.

Dupa aceea dep. Rannicher ia cuventulu si rostese dupa unu obicei vechiu unu cuventu de introducere.

Presied. Comit. Schmidt incunoscintiãza universitatea ca in locul notariulu universitatii pensiunatu, Arz s'a substituitu disponibilulu pretoru c. r. Schneider. Dupa aceea si predau ablegatii acreditivele; sa decide o comisiune verificatõre care consta din dep. Cincului mare Alois Capesius si dep. Cohalmulu Franc. Schreiber. Fiinduca deputatii Sighisiõrei amendoi iara alu Mediasiuulu unulu nu au sositu se amana desbaterile pe alta siedintia.

S a b i i u 26 Sept. Astadi s'a tinutu conferintiã asupã impartirii stipendiiloru din fundatiunea Franciscu Iosefiãna, cari stipendii amesuratu tenorei concursulu publicatu in nrii „T. R.“ 72, 74 si 75 s'au impartitu intre patru academisti in patria a 50 f. v. a. si adãca: dd. Georgiu Danila, juristu an. III. si Basiliu Greavu jur. in an. II. ambii la Academiã c. r. de drepturi in Sabiu; mai departe dd. Pavelu Stoicã si Iovianu Cioplinteã juristi in an. I. ambii la academiã de drepturi in Clusiu.

Otarirea in privinta stipendiiloru destinate pentru universitate s'a mai amanatu.

C l u s i u. „Kol. Közl.“ impartiascesce dupa o corespundintiã a sea din Naseudu urmatõrele:

„Nici inteligintiã romãna (olãh) din districtulu Naseudu lui nu e multiamita cu schimbarea cea nõua a lucrurilor, carea preste totu fiindu mai numai din amploiatu si temu lefile cele mari (? Red.) si diarnele cari suntu si mai mari si alte sportule merunte.

Mai multu decâtu de trei septemâni se afla în consultări neîntrerupte și dilc întregi s'au ostenitu în dispute sgomotose și lungi pâna candu în fine s'au invoitu, că sa scria o rogare către Mai. Sea, în carea sa căra următoarele :

- a) sa nu fia uniune, mai bine
- b) sa se anecteze districtulu Naseudului la Bucovin'a,
- c) sa se restatorésca organizarea marginei militari;
- d) muntii revindicati sa se dea în proprietatea poporului.

Positiunea acést'a din urma credu, ca numai de aceea cuprinde locu în rogare, pentru că sa fia unu prétestu de a acoperi poporul spesele de drumu ale deputatiunei, pe calea subsemnârilor, de óre ce fâra astfelu de iritamente poporul nu si aduce bucurosu banii sa-i puna sub dispositiunea corifeiloru sei.

Deputatiunea, ce are sa duca rogarea la Vienn'a o compunú urmatorii membri: M. Lic'a, Porcius Florianu, Buzdug, Natai (?) Basiliu sub conducerea prepositului Gherlei Macedonu Popu.

Deputatiunea acést'a au și plecatu în 22 tr. fâra de a atrage atentiune asuprași. Ce feliu de resultatu va avé? e unu secretu alu viitorului.

Ce voru mai fi potutu de tóte pune în rogarea loru afara de cele mai susu, nu se póte sci; pentruca tóte s'a făcutu asiá de secretu, încátu la cei ce nu au fostu indusi în secretu abia au potutu strabate atât'a câtu amu scriu. X.

Ori câtu va studiá omulu aceste síruri ale corespundentei nu se póte desface de convingerea aceea, ca tóta corespundinti'a sa vede a fi adaptata de tendintie. Pentru ca nu potemu presupune de inteliginti'a nóstra din Naseudu, ca ea în cestiunea cea vitala atingátorea de pe positiunea tieriei dupa dreptulu de statu, sa fia mestecatu lucruri cu totulu partiale, cu atâtu mai puțin credemu, ca s'aru fi incumetatu a face salturi mortale, cari de o parte lovescu în fatia de-a dreptulu lupt'a Românilor pentru întregitatea și autonomi'a tieriei, iar de alta parte aru face sa créda cine-va ca noi numai glumimu cu politica. Suntemu dara în cea mai buna sperantia, ca fratii Naseudeni voru dá o desmintire eclatanta acestei insinuatiuni tendentióse.

Varietáti și noutátide di.

Aflámu dintr'o corespundintia privata a nóstra ca la Mediasiu s'a nascutu unu copilu monstru cu dóue capete lipite. Unulu care este celu adevératu e desvoltatu cum se cade, alu doilea care este opusu celui d'antâiu, nu e espresu și prestegur'a cestui din urma atarna o pelitia care o acopere cu totul. De resuflatu se dice ca resufla pe ambe gurile.

Principatele române unite.

(Continuare din nr. premergatoriu.)

Insa, afara de aceste atestári date prin canóne prin istoria și prin Novele, independinti'a bisericeii nóstre mai are încă și alte temeieri, și anume:

1. Actulu sinodului din Constantinopole, care s'a celebratu pre tempulu Imperatului Peleologulu, marturitu și în cartea sinodului Moldovei din 1-iu Ianuariu 1752, în care, dupa promissiunea ce fiulu acelu imperatu dedese, în trecerea sea prin Moldov'a, Domnului Alessandru celu bunu, se recunoscú și se întári și cu chisove imperatesci independinti'a mitropolitulu Moldovei.

2. Istori'a Moldovei, scrisa de princulu Dimitrie Cantemiru, care a domnitu la anulu 1711 în Moldov'a, atesta ca mitropolitii Moldovei de apururea au avutu o deosebita onóre la biserica resaritului, și déca nu aveau numele de patriarhu, totusi nu erau supusi nimenui.

3. Nomocanonulu lui Aristinu, tradusu și tiparitu la Tergoviste în anulu 1652 din ordinulu princului Matheiu Basarabu, a constituitu regul'a pentru biserica româna, și declara ca mitropolitii tieriloru române nu depindu, nici de patriarhdulu Orchidei, nici de patriarhi'a Constantinopolei.

4. Firmanulu imperatescu alu mariei sele Sultanulu Abdulu-Hamidu dela incheierea lunei Djemadzilu-ulu-Akhier din anulu egirei 1200 (1783), prin care se respinse cererea patriarhdului de Constantinopole de a rendú mitropolitii în Moldov'a. Pré fericirea vóstra nu poteti a nu cunósce ca, în tempurile cele mai nefaste ale istoriei nóstre, atunci candu Moldov'a și Valachi'a erau ocârmuite de principii străini tramisi din Constantinopole, totusi acelu firmanu imperatescu a recunoscutu cu solemnitate și a confirmatu independinti'a bisericeii nóstre de către patriarhi'a din Constantinopole.

5. Regulamentele organice ale ambelor Principate au intaritu străvechiulu usu alu tieriei nóstre de a se alege mitropolitii și episcopi de către adunările estraordinarie, compuse de înaltulu cleru și nobilii tieriei; — și, în fine

6. Faptele istorice, din care acestu urmatoriu aru fi singuru de adjunsu spre a constată legitimitatea drepturilor bisericeii ortodoxe române; — și despre acést'a a nu mai lasá

nici o indoiéla, iata faptul:

La finele seculului alu XVII, biserica ortodoxa din Transsilvani'a fu asuprita, și eromonaculu Atanasie, alesu Mitropolitulu, nu potú priimi chirotoni'a Episcopale. Veni dara în Valachi'a, unde elu atrasese presinti'a unui'a din cei mai mari dignitari ai bisericeii ecumenice, — a pré fericirei sele Dorotheiu, — patriarhdulu din Erusalemu, recurgendu dara la sfatuirile parintesci ale pré fericirei sele, patriarhdulu sfatú pe Atanasie a se supune esarchului Hungro-Vlachiei, adeca Mitropolitulu din Bucuresci; facú înca mai multu patriarhdulu Erusalimului: scrisa o epistola sfatuitoare lui Atanasie, — epistola care a fostu pestrata și intru care elu povetiuesce ca, în tóte casurile de indoiéla, de greutáti, Mitropolitulu din Transsilvani'a sa se adreseze în totudeun'a la essarchulu ocârmuirei, care este Mitropolitulu de Bucuresci, și ca numai în acele casuri pe care nu le aru fi potutu resólve Mitropolitulu de Bucuresci în impreuna sfátuire cu Episcopii sei, numai atunci trebuie sa se adreseze la Constantinopole, și în sprjinulu acestei erarchice orenduiele care determina asiá limpede o simpla pracadere de onóre spirituale datorita patriarhdului de Constantinopole, venerabilele Dorotheu alu Erusalimului învócá prescriptiunile canónelor 9 și 17 ale sinodului de Chalchedoni'a. Atanasie, supundu-se sfátuirilor patriarhdului, fu chirotonisitu la Bucuresci Mitropolitulu de Transsilvani'a, la 22 Ianuariu 1698, prin Teodosie, Mitropolitulu Hungro-Vlachiei, pe care-lu recunoscú, în marturirea s'a archipastoresca, de stapenulu seu, fâgaduindu a urmá invetiaturei essarchului seu și apázi neschimbate, intru tóta eparchi'a sea, „câte tocmele aru avé scaunulu Hungro-Vlachiei.“ Aceste acte suntú consemnate la fil'a 19 din condic'a vechia a chirotonielor din mitropoli'a din Bucuresci: se mai potú vedé înca în istori'a bisericesca a lui Lesviodoxu, precum și în istori'a eclesiastica a pré eruditulu și pré venerabilelu Mitropolitulu astadi pastorindu în Transsilvani'a.

În fati'a unoru dovezi asiá de puternice, în fatia dara a canonului 34 apostolicu, în fati'a istoriei, în fati'a legiloru imperatesci bisericesci; în fati'a unui străvechiu usu, din vechi comprobatu prin actele sinodului din Constantinopole, prin monacanonulu, prin firmame imperatesci, prin vechi'a și nóu'a constitutiune a tieriei, — întrebámu cum s'a potutu pretiáde, ca biserica româna este o biserica provinciale și dependinte de ocârmuirea Sântului Scaunu ecumenicu?

Potut'au, dupa tóte aceste, biserica constantinopolitana a a ésercítá o suprematia în faptu asupr'a unei biserice ocârmuite, în Valachi'a de unu esarchu, și, în Moldov'a, de unu Mitropolitulu cu totul neaternatu? Cum și candu? — Patriarhii tramisau vre-odata Românilor Mitropolitii și Episcopi? datau vre-odata legi și regulamente bisericesci? Confirmatau óre-candu cele de noi fâcute? — Nici odata și nimene nu póte sci mai bine de câtu pré fericirea vóstra ca, în fatia cu noi, actiunea pré fericitloru patriarhi ecumenici, în astfelu de materia, s'au marginitu la o benedictiune spirituale ce au cerutu în totudeun'a alesii nostri Episcopi, benedictiune ce o solicitau cu asentimentulu siefulu statulu în conformitate cu prescriptiunile canonice, unu semnu de o adenca deferintia pentru patriarhdulu Constantinopolei, alu cărui'a santu scaunu, în ochii lumii crestine, în infatisiéza unitatea bisericeii ortodoxe resaritene. — De-si sum animatu de celu mai profundu respectu pentru Sântulu-Scaunu ecumenicu, totusi sum silitu a conchide, Sante Parinte, ca independinti'a bisericeii ortodoxe române nu póte fi supusa la nici o indoiéla și ca autocefali'a ei nu se póte concili'a cu dreptulu de suprematia și de ingerintia, ce acum le revindicati pré fericirea vóstra.

Art. 2. alu legei sinodale privesce institutiunea unui sinodu generale pentru Romani'a. Pré fericirea vóstra sunteti de parere, ca canónele bisericesci aru condamná admissiunea mireniloru într'unu sinodu, convocatiunea sinodului prin siefulu Statulu și participarea ministrulu de Curte la lucrârilu sinodului.

În ceea ce privesce admissiunea mireniloru în sínóde, asiá avé, póte a'mi face o muștrare, insa nu e aceea ce-mi faceti pré fericirea vóstra. Cáci, suindu-ma pâna la institutiunile primitive ale bisericeii și consultandu traditiunile credintiei ortodoxe în Romani'a și povetiundu-me de istori'a nóstra, sum silitu a recunósce ca, în sinodulu generale, n'amu reservatu elementulu laicu unu locu destulu de largu.

Sântulu Ciprianu, se scie, ca nimic'a nui placea a face, fâra a consultá si poporulu. Asemene și la noi a fostu datin'a bisericeii nóstre române din tempi imemorabili ca, la consultarea despre trebile bisericesci, sa i-a parte toti crestini, nu numai clericii, pentruca pre toti înteréséza ale bisericeii. În sprjinulu acestei diceri gâsescu în analele nóstre unu esemplu care cu deosebire, va înterésá pe pré fericirea vóstra,

pentru ca tratéza despre unulu din cei mai illustri predecesori ai pré fericirii vóstre pre sântulu scaunu ecumenicu.

S. Nifonu, patriarchula, gonitu din scaunulu Constantino-polei, chiamatu de Domnulu Radu Voda in tiér'a romanésca, pentru ca-lu pofta tiér'a. S. Nifonu veni sí gási biseric'a isvritá sí sfátu sa se adúne unu sinodu. Atunci Domnulu chia-mà „pe toti egumenii dela tóte monastirile sí totu clerulu bi-sericeii, sí fâcú soboru mare dimpreuna cu Domnulu sí cu toti boierii, cu preoti sí cu mireni, sí indata slobozi isvóre de in-vetiatura limpede sí curata.“ Eata cum intielegea S. Nifonu ca-nónele in privirea sinodului.

Bine-voindu pré fericirea vóstra a aruncá o ochire asu-pr'a institutiuniloru eclesiastice, in vigóre la vecinii nostri, români ortodoxi cá sí noi, din imperiulu Austriei, veti vedé sí va veti convinge, ca sinodulu bisericeii mitropolitane din Transsil-vani'a se compune de 24 membrii clerici sí de 20 laici; iara sinodulu de Carlovitiu, ca se compune de 25 membrii clerici, 25 laici civili, sí 25 membrii militari. — Au nu dovedescu ace-
stea esemple, pâna la evidentia, ca, atátu aci câtu sí dincolo de Carpati, seminti'a româna de-sí supusa inriuririi influintiiloru politice fórté deosebite, totusi a remasu credinciósa spiritului neatinsu alu institutiuniloru primitive ale bisericeii?

Pentru acést'a, in acordu cu tóta tiér'a, cleru sí poporu, amu voitu cá elementulu laicu sa fia representatu in sinodulu generale alu bisericeii ortodoxe române, in conformitate cu in-stitutiunile primitive ale bisericeii, cu datinele antice ale tieiei, cu mai multe dintre canónele bisericesci, precum sí cu unele din legile imperatesci, pe cari voiu avé ocaziune ale citá mai josu.

(Va urmá).

Nr. 40—3 CONCURSU.

La institutul clericalu gr. rasiarítenu românu alu Ep-ar-chiei Caransebesiului, care institutu s'a transpusu dela Ver-sietiu in Caransebesiu, devenindu vacanta cátedr'a profesoralá a II-a pentru sciintiele teologice, se escrie concursu spre oc-uparea acestui postu, cu care e impreunatu salariulu anualu de 399. fl. v. a.

Petitiunile concursuale inzestrate cu timbru cuvenitu se voru substerne pâna in 15/27 Octomvre a. c. Consistoriului diecesanu gr. res. din Caransebesiu, fiindu prevediute cu ur-matórele atestate:

1) adevierintia de hotezu, cá competitoriulu este de reli-giunea gr. rasiarítenu
2) ca acel'a a absolvitu studiele gimnasiale, eara dupa sistema vechie sí cele filosofice, mai departe sciintiele teolo-gice.

3) Adevierintia despre portarea lui morala sí politica, precum sí despre serviciulu de pâna acum.

Dela Scaunulu episcopescu alu Eparchiei gr. rasiarítene române a Caransebesiului.

Caransebesiu in 11 Septemvre 1865.

Nr. 43—2 Concursu.

Devenindu vacante statiunile invatiatoresci din Comune-le gr. orientale, Protopopiatulu Albei-Iuliei:

a) Cieln'a impreunata cu unu salariu anuale de 100 fl. v. a. 10 ferdele de bucate jumetate grâu, jumetate cucuruзу, 4 stângini lemne de focu, sí cuartiru naturale;

b) Criéáu impreunatu cu unu salariu anuale de 100 fl. v. a. din cass'a comunale, 4 stangini de lemne, sí cuartiru naturale;

c) Stremtiu impreunatu cu unu salariu anuale de 100 fl. v. a. cuartiru liberu, sí lemne de focu—pentru ocuparea acestor'a se deschide prin acést'a Concursu pâna la 15 Oct. c. v.

Doritorii de a ocupá vreun'a dintr'acestea statiuni invatiatoresci, pâna la susprefipt'a di au a-si asterne cererile sele cu documintele:

1) ca suntu Români de religi'a gr. orientale,
2) ca au absolvatu gimnasiulu inferioru, s'au celu putinu 2 clase gimnasiale, sí cursulu pedagogicu, s'au clericalu in institutul Archidiecesanu in Sabiiu,

3) se produca atestate de consciintie indestulitóre despre limbile patriei,

4) ca sciú cantârile, sí tipiculu Bisericescu,

5) ca suntu in privinti'a morale, sí politic'a nepatati, sí

6) cá casatoriti fiindu, traiescu cu sotiile loru in frie'a lui Dumniedieu.

Cieln'a 6 Septemvre 1865.

Grigoriu de Ratiu

Prot. gr. orient. Albei-Iuliei sí Inspec.Scol. distr.

Nr. 39—3 Concursu.

Spre ocuparea postului nou invatiatorescu la scól'a ro-mâna gr. res. din Comun'a Belleanu, pentru a II-a Classa nor-mala, se deschide Concursu pâna la 1 Octomvre a. c. cu carea este impreunatu unu salariu anualu de 200 fl. v. a.

Redactoru respundiatoriu Zacharia Boiu.

cuartiru liberu, cu camara, pivnitia, curte separata cu grádina de legumi,— 3 stângini lemne de focu, sí de totu copilulu la da la umblatoriu câte o ferdela bucate; — care salariu se va scóla t tu pátrariulu de anu regulatu: jumetate din fondulu scólei sí jumetate dela Cass'a comunale; iara pe viitoriu déca se va aratá sporiu bunu, salariulu se va mai imultí. —

Doritorii de a ocupá acestu postu; au de a-si asterne ce-
rerile sele cu mâna propria scrise, sí dupa lege timbrate, la subscrisulu documentandu,

1) ca suntu români de relega gr. rasiarítenu,

2) ca suntu clerici séu pedagogi absoluti,

3) ca suntu cantâreti bisericesci, sí sa scia limb'a ger-mana*) bine,

4) ca suntu in privinti'a morala nepetati; sí

5) déca suntu casatoriti, ca traiescu cu sociile loru in frie'a lui Ddienu nevinovati.

Fogarasiu 26 Augustu 1865.

Petru Popescu m. p.

Prot. gr. res. alu Tract. I alu Fagarasiului sí Insp. scol. District.

Nr. 44—2 Publicare de Concursu.

In urmarea sí intielessulu conclusului Adunârei generale a Assoc. tranne tînute la Abrudu in 28, 29 Aug. a. c. siedin-ti'a II. p. XXII subscrisulu Comitetu publica prin acést'a con-cursu pentru urmatórele stipendii scolastice:

1) Patru stipendii de câte 100 fl. v. a. destinate pentru 4 ascultatori de drepturi ori unde in monarchia.

2) Dóua stipendii de câte 50 fl. v. a. pentru doi scolari din clasele gimnasiali superiori. Terminulu se defige la a-cestu Concursu pre 1 Novembre c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avé pâna la defiptulu terminu a-si asterne la Comitetulu Assoc. tranne, petitiunile sele prevediute: a) cu atestatu de hotezu. b) cu testimoniulu scolasticu despre progressulu in studia, cum sí de-spre portarea morale, in nrma c) cu testimoniulu demnu de cre-dintia despre lipsirea mijlóceloru materiale spre a poté conti-nuá cursulu invetiatoriloru. *)

Din siedinti'a Comitetului Assoc. tranne române tînuta la Sabiiu in 30 Octomvre 1865.

Nr. 45—2 Publicare de Concursu.

In urmarea conclusului adusu in siedinti'a II. p. XXII a Adunârei gen. a Assoc. tranne române tînute in 28, 29 Au-gustu c. n. a. c. la Abrudu, Comitetulu Assoc. tranne, publi-ca prin acést'a Concursu la unu stipendiu de 300 fl. v. a., des-tinatu pentru unu tineru românu, carele se va consacrá stu-dieloru tehnice.

Terminulu Concursului se deschide pre 1 Novembre du-pa calendariulu nou a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Assoc. tranne resp. concurse prevediute sí instruite cu tóte documintele necesá-rie sí resp. cu testimoniulu bunu de maturitate, cum sí cu do-cumentulu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de mijlóce. *)

Din siedinti'a Comitetului Assoc. tranne române tînute la Sabiiu in 3 Octomvre c. n. 1865

Nr. 42—2 Concursu.

Devenindu vacante statiunile invetiatoresci din comunele nele Vidr'a de mediu, Scarisiór'a sí Albacu (comun'a biseri-césca Arad'a), cari suntu impreunate anume:

a) Vidr'a de mediu cu unu salariu anuale de 200 fl. v. a. o gradina mare, cuartiru sí lemne.

b) Scarisiór'a cu unu salariu anuale de 200 fl. v. a. cuartiru sí lemne.

c) Albacu — Comun'a bisericésca Arad'a — cu unu sa-lariu anuale de 200 fl. v. v. cuartiru sí lemne.

La cari statiuni invetiatoresci se deschide concursu pâna la 16 Octomvre st. v.; doritorii de a ocupá aceste statiuni in-vatiatoresci pâna la susu numit'a di au a-si asterne concu-rse sele la subscrisulu, prevediute cu documintele:

1) ca suntu de religi'a gr. or.

2) ca au absolvitu gimnasiulu inferioru s'au celu putinu cursulu pedagogicu séu clericalu in institutul Archidiecesanu.

3) ca sciú cantârile bisericesci,

4) ca au moralitate buna.

Protopresbiteratulu sí Inspectoratulu Distr. gr. or. alu Câmpeniloru.

Câmpeni 25 Augustu 1865.

Ioann Patiti'a
Protopopu sí Inspectoru district.

*) Celalalte diuarie române inca suntu rogare a priimi in colónele sele aceste Concurse.

Editur'a sí tipariulu tipografiei archidiecesane.